

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. Одеса, Україна)

ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. Львів, Україна)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**
(м. Рівне, Україна)

МОЛДАВСЬКА ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ
(м. Кишинів, Республіка Молдова)

АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(м. Скерневіце, Республіка Польща)

УНІВЕРСИТЕТ «UNIVERSITAT JUAME I»
(м. Кастельйон-де-ла-Плана, Іспанія)

**НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В
УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

**Збірник матеріалів
ІХ Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції,
імені професора Л. М. Крамаровського**

20 квітня 2023 року

ОДЕСА–2023

Відповідальні за випуск:

Голова оргкомітету конференції – **Ковальов Анатолій** – д-р екон. наук, професор; ректор ОНЕУ.

Члени організаційного комітету конференції:

Літвінов Олександр – д-р екон. наук, професор; проректор з наукової роботи ОНЕУ.

Лоханова Наталія – д-р екон. наук, професорка; завідувачка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ.

Кузіна Руслана – д-р екон. наук, професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ.

Артюх Оксана – д-р екон. наук, професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ.

Куцик Петро – д-р екон. наук, професор; ректор Львівського торговельно-економічного університету.

Позняковська Наталія – канд. екон. наук, доцент; завідувачка кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.

Грігорой Лілія – канд. екон. наук, доцент, декан факультету бухгалтерського обліку Молдовської економічної академії (Республіка Молдова).

Левандовська Ханна – д-р екон. наук, професор факультету економіки та менеджменту Академії прикладних наук імені Стефана Баторія (Республіка Польща).

Миллер Петр – д-р екон. наук, професор, декан Соціально-економічного коледжу Академії прикладних наук імені Стефана Баторія (Республіка Польща).

Белен Гілл де Абборноз Ногуер – д-р в бізнес адмініструванні, професорка кафедри фінансів та бухгалтерського обліку Університету «Universitat Juame I» (Іспанія).

Старенька Ольга – канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ.

Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації : зб. матеріалів ІХ Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції, імені професора Л. М. Крамаровського, 20 квітня 2023 р. Одеса : ОНЕУ, 2023. 215 с.

*Рекомендовано до видання Вченою радою факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету
Протокол № 9 від 15 травня 2023 року*

Подані матеріали рекомендуються до ознайомлення студентам, аспірантам, викладачам, а також фахівцям – практикам усіх галузей економіки.

За точність викладення матеріалу та достовірність наведених фактів, прізвищ, цитат відповідальність несуть автори.

3. National regulation (standard) of accounting 31 “Financial expenses” approved by the Ministry of Finance of Ukraine dated 28 April 2006, No. 415. (Revision as of 17.02.2023). URL: from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06> (accessed 02 March 2023).

4. National regulation (standard) of accounting 9 “Inventories” approved by the Ministry of Finance of Ukraine dated 20 September 1999, No. 246. (Revision as of 01.01.2023). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (accessed 02 March 2023).

Грицюк О. В.

студентка 4зф1 ЦЗВФН

Артюх О. В.

доктор економічних наук, професор

Одеський національний економічний університет

м. Одеса

ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

У будівельній галузі в Україні під час воєнного стану є багато проблемних аспектів оподаткування ПДВ.

Так, зменшення обсягів будівельної діяльності під час воєнного стану може призвести до зменшення сум нарахування ПДВ і, відповідно, до зниження доходів державного бюджету, що в свою чергу веде до скорочення фінансування програм економічного та соціального напрямку.

Іншою проблемою є збільшення ризику корупції під час воєнного стану. Це може призвести до збільшення витрат на будівництво та зниження якості робіт, що негативно впливатиме на розвиток будівельної галузі та економіки в цілому.

Не викликає сумнівів, що оподаткування ПДВ у будівельній галузі під час воєнного стану має свої проблеми та виклики, які потребують уваги та вирішення з боку держави.

У цьому сенсі одним з основних проблемних аспектів є постійні зміни в законодавстві, які здійснюються з метою отримання додаткових доходів для фінансування потреб під час війни. До таких законодавчих новацій відносяться збільшення ставок ПДВ, зміни у строках сплати податків, що може створити труднощі для підприємств, які уже працюють за певними бюджетними проектами.

Проблемою у будівельній сфері під час війни є і зменшення замовлень на будівництво та збільшення порушень умов контрактів, що може спровокувати зменшення довіри замовників до будівельних підприємств і збільшити податкові ризики у процесі виконання проектів.

Загалом оподаткування ПДВ у будівельній галузі під час воєнного стану є складним та незручним, але при належному підході до управління підприємством і дотриманні вимог податкового законодавства можна зменшити негативні тенденції.

Не викликає сумніву, що воєнний стан може призвести до зменшення інвестицій в будівельну галузь, оскільки інвестори можуть бути неохочі ризикувати своїми коштами в умовах нестабільності та невизначеності. Це може спричинити зменшення обсягів будівництва та зниження зайнятості в галузі.

Безумовно, війна має складні наслідки для будівельної галузі та економіки в цілому. Втім воєнний стан може призвести і до збільшення попиту на будівельні матеріали та послуги, пов'язані з військовим будівництвом, ремонтом. Це може створити нові можливості для підприємств будівельної галузі та збільшити їх прибутковість.

Крім того воєнний стан має вплив на формування ціни на будівельні матеріали та послуги: з одного боку, збільшення попиту на будівельні матеріали та послуги може призвести до зростання їх цін; з іншого боку, зменшення інвестицій в галузь може призвести до зниження цін на будівельні матеріали та послуги.

Починаючи з 24 лютого 2022 року та протягом дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану не вважаються використаними платником податку в неоподаткованих ПДВ операціях, або в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку, та норми п. 198.5 ст. 198 ПКУ не застосовуються у випадку, якщо товари, придбані з ПДВ (як до запровадження правового режиму воєнного, надзвичайного стану, так і в період його дії):

- знищені (втрачені) під час дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану;
- передані в державну чи комунальну власність, у тому числі на користь добровольчих формувань територіальних громад, а також надані на користь інших осіб для потреб забезпечення оборони України під час дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану [2].

Отже, при знищенні (втраті) під час дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану товарів, придбаних з ПДВ, як до запровадження дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, так і в період його дії, а також при передачі в державну чи комунальну власність, у тому числі на користь добровольчих формувань територіальних громад, та надані на користь інших осіб для потреб забезпечення оборони України податкові зобов'язання з ПДВ не нараховуються та податковий кредит, сформований при їх придбанні, не коригується [2].

Звичайно, воєнний стан негативно впливатиме і на розвиток інфраструктури та міського середовища через збільшення потреби в будівництві оборонних споруд та інфраструктури при одночасному зменшенні. Для зменшення негативних наслідків необхідно вжити заходів з боку держави та бізнесу, спрямованих на забезпечення стабільності та підтримки розвитку галузі.

Також слід зазначити, що стосовно первинного ринку нерухомості, особливо тих забудов, що були до війни не здані в експлуатацію, то уряду треба розробляти механізми, що дозволяли би забудовникам отримувати компенсації за пошкоджене або знищене майно, отримувати пільгове кредитування на віднову пошкодженого майна (добудову існуючого); інші лояльні механізми залучення забудовників, наприклад, через виділення земельних ділянок, як компенсацію за участь у державній програмі відновлення.

Також на сучасному етапі потребують уваги заходи у напрямку:

- розробки державної програми завершення новобудов збанкрутілих забудовників та залучення девелоперів (тобто, підприємців, що ініціюють та виконують повний цикл робіт, включно з фінансуванням робіт по проєкту та реалізацію створеного/покращеного об'єкта. на основі часткового державного фінансування);

- проведення аудиторського контролю недобудованих через війну будинків з метою встановлення термінів завершення будівництва, перевірку інвесторів (за допомогою спеціальних програм візуальної ідентифікації).

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що зміни в оподаткуванні ПДВ підприємств будівельної галузі залежать від політичних обставин в Україні. Під час воєнного стану Уряд держави регулює оподаткування, використовуючи різні податкові важелі – ставки ПДВ, пільги на певні категорії товарів та послуг, податкові періоди, умови подання податкової звітності, строки розрахунків з бюджетом та інші. Втім багато проблемних питань щодо справляння ПДВ операцій у будівельній галузі залишаються актуальними та потребують подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Ковтун О. А. Організаційні механізми відновлення житлового фонду України у поствоєнний період. *Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 15-28 квітня 2022 р., 2022. С. 38. URL:https://lib.iitta.gov.ua/730934/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7_%D0%A2%D0%BE%D0%BC%20%D0%86%D0%86.pdf (дата звернення: 20.03.2023).

2. Зміни в частині оподаткування ПДВ, що запроваджуються у зв'язку із внесенням змін до Податкового кодексу України Законом України «Про внесення змін до Податкового

кодексу України та інших законодавчих актів щодо дії норм на період дії воєнного стану»: офіційний сайт ДПС України. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/576990.html> (дата звернення: 20.03.2023).

Даниляк Х. Р.

студентка групи ЕКО-32с, економічний факультет
наук. кер. – доктор економічних наук, доцент Струк Н. С.
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дедалі для більшої кількості підприємств проблематика удосконалення звітної інформації набуває великого значення. Організація процесу формування управлінської звітності залежить від особливостей функціонування господарюючого суб'єкта, його організаційної структури. Тому під час складання управлінської звітності важливо чітко організувати сам процес її підготовки на підприємстві.

Управлінська звітність – це система інформаційного забезпечення, яка містить дані про діяльність підприємства за певний період, представлені у вигляді звіту для прийняття управлінських рішень. Така звітність призначена для надання інформації керівництву підприємства щодо стану його діяльності та фінансового стану. «Головною метою управлінської звітності є надання об'єктивної та зрозумілої інформації керівникам підприємства для прийняття рішень, спрямованих на досягнення стратегічних цілей та ефективного використання ресурсів» [3, с. 34].

«Складання управлінської звітності – це внутрішня справа кожного підприємства, тому підприємства самостійно розробляють та затверджують її склад» [4, с.72]. Така звітність може бути корисною для будь-якого рівня керівництва: від верхнього рівня менеджменту до середнього й оперативного рівнів. Вона допомагає керівництву розуміти події, відслідковувати прогрес і реагувати на зміни вчасно. «Структура управлінської звітності повинна відповідати трьом рівням управління: оперативному, тактичному та стратегічному» [5 с. 10].

На оперативному рівні звітність має бути спрямована на надання інформації про повсякденну діяльність компанії. Ця звітність має включати дані про виконання завдань та планів, витрати та прибутки, виробничі показники тощо. Її основною метою є допомога у вирішенні поточних проблем та управління операціями щоденно.

На тактичному рівні звітність має містити інформацію про виконання середньострокових цілей та стратегій компанії. Ця звітність може включати інформацію про виконання планів, витрати та прибутки на квартал або на півріччя, інформацію про успішність проектів тощо. Її основною метою є забезпечення інформації для прийняття стратегічних рішень та управління більш широкими процесами в компанії.

На стратегічному рівні звітність має бути спрямована на надання інформації про довгострокову стратегію компанії та її досягнення. Ця звітність може включати інформацію про плани на рік, на п'ять років та на десять років, інформацію про ринкові тренди та можливості для розвитку бізнесу. Її основною метою є допомога у прийнятті стратегічних рішень та розвитку компанії в майбутньому.

До головних функцій управлінської звітності відносять:

- Контроль за фінансовими ресурсами – дає змогу здійснювати контроль за витратами та прибутками підприємства, що дозволяє вчасно виявляти несправності та ризики, вживати заходи для їх запобігання.